

Нечаєв Дмитро Сергійович

аспірант

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара, Україна

ІННОВАЦІЙНІ ПІДХОДИ ДО АДАПТИВНОГО УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ В УМОВАХ ЦИФРОВОЇ ЕКОНОМІКИ

Сучасна цифрова економіка формує принципово нові умови функціонування підприємств, у яких традиційні підходи до управління втрачають здатність забезпечувати стабільний розвиток і конкурентоспроможність. Зростання швидкості змін, технологічна турбулентність, нестабільність зовнішнього середовища та підвищення ролі даних як стратегічного ресурсу зумовлюють необхідність трансформації управлінських систем у напрямі їх адаптивності. У таких умовах підприємства повинні не лише реагувати на зміни, але й активно прогнозувати їх, формуючи гнучкі управлінські моделі, здатні до швидкої перебудови. Адаптивне управління підприємством у цифровій економіці базується на використанні інноваційних підходів, що інтегрують цифрові технології, аналітичні інструменти, нові організаційні форми та сучасні методи прийняття рішень [2]. Ці підходи дозволяють забезпечити високий рівень гнучкості, підвищити ефективність використання ресурсів і мінімізувати ризики, пов'язані з невизначеністю. Водночас цифровізація створює нові виклики, які потребують перегляду управлінських концепцій і формування нових компетенцій.

Актуальність дослідження інноваційних підходів до адаптивного управління підприємством визначається необхідністю забезпечення його стійкого розвитку в умовах цифрової трансформації. Метою даного наукового есе є обґрунтування сутності адаптивного управління, визначення інноваційних підходів до його реалізації та аналіз їх впливу на ефективність діяльності підприємства.

Адаптивне управління підприємством у цифровій економіці слід розглядати як комплексну систему, що забезпечує здатність організації змінювати свою структуру, процеси та управлінські рішення відповідно до змін зовнішнього і внутрішнього середовища. Інноваційність цього підходу полягає у використанні цифрових технологій як ключового інструменту забезпечення гнучкості та ефективності управління. Це передбачає не лише

впровадження нових технологічних рішень, але й зміну управлінської парадигми, яка орієнтується на дані, швидкість і інтеграцію [4].

Одним із ключових інноваційних підходів є впровадження цифрових платформ управління, які забезпечують інтеграцію бізнес-процесів і створення єдиного інформаційного середовища підприємства. Такі платформи дозволяють об'єднати різні функціональні підсистеми, включаючи фінанси, виробництво, маркетинг і логістику, що забезпечує комплексний підхід до управління. Інтеграція даних дозволяє формувати більш обґрунтовані управлінські рішення та підвищує ефективність координації між підрозділами. У результаті підприємство отримує можливість оперативно реагувати на зміни ринкового середовища та оптимізувати свою діяльність.

Іншим важливим напрямом є використання аналітики великих даних як основи для адаптивного управління. Технології обробки великих даних дозволяють аналізувати значні обсяги інформації, виявляти закономірності та формувати прогнози розвитку подій. Це створює передумови для переходу від реактивного до проактивного управління, коли підприємство не лише реагує на зміни, але й прогнозує їх та завчасно адаптує свою діяльність. Аналітичні інструменти дозволяють оцінювати ефективність різних управлінських рішень, визначати оптимальні стратегії розвитку та мінімізувати ризики [5].

Особливу роль у формуванні адаптивного управління відіграють технології штучного інтелекту та машинного навчання. Вони дозволяють автоматизувати процеси аналізу та прийняття рішень, підвищуючи їх точність і швидкість. Алгоритми машинного навчання можуть використовуватися для прогнозування попиту, оптимізації виробничих процесів, управління запасами та інших аспектів діяльності підприємства. Це дозволяє значно підвищити ефективність управління та забезпечити більш високий рівень адаптивності.

Важливим інноваційним підходом є впровадження гнучких організаційних структур, які забезпечують швидку адаптацію до змін. У цифровій економіці традиційні ієрархічні структури поступаються місцем більш гнучким формам, таким як проектні, матричні та мережеві організації. Такі структури дозволяють швидше приймати рішення, забезпечують більш ефективну комунікацію та сприяють підвищенню інноваційності. Цифрові технології виступають ключовим фактором, що забезпечує ефективне функціонування таких структур, оскільки дозволяють організувати обмін інформацією в режимі реального часу [1].

Не менш важливим є впровадження концепції управління на основі даних (data-driven management), яка передбачає використання аналітичних

інструментів для прийняття управлінських рішень. У цьому контексті дані стають основним ресурсом, який визначає ефективність управління. Використання сучасних інформаційних систем дозволяє забезпечити доступ до актуальної інформації, що підвищує обґрунтованість рішень і знижує рівень невизначеності. Це особливо важливо в умовах швидких змін, коли традиційні підходи до управління не забезпечують достатньої точності прогнозів.

Окрему увагу слід приділити автоматизації бізнес-процесів як важливому елементу адаптивного управління. Використання систем автоматизації дозволяє зменшити вплив людського фактора, підвищити точність виконання операцій і скоротити витрати часу на виконання рутинних завдань. Це створює можливості для концентрації управлінських ресурсів на стратегічних завданнях і розвитку підприємства. Автоматизація також сприяє підвищенню прозорості процесів і забезпечує можливість їх постійного моніторингу.

Інноваційні підходи до адаптивного управління також передбачають розвиток людського капіталу. У цифровій економіці працівники повинні володіти новими компетенціями, включаючи цифрову грамотність, аналітичне мислення та здатність працювати з інформаційними системами. Це вимагає впровадження нових підходів до навчання та розвитку персоналу, орієнтованих на безперервне підвищення кваліфікації. Людський фактор залишається ключовим елементом управління, оскільки саме від нього залежить ефективність використання цифрових технологій [3].

Водночас слід враховувати ризики, пов'язані з впровадженням інноваційних підходів. До них належать високі витрати на впровадження технологій, необхідність забезпечення кібербезпеки, а також можливі труднощі з інтеграцією нових систем у існуючу інфраструктуру. Крім того, існує ризик опору з боку персоналу, який може бути неготовим до змін. Тому впровадження інноваційних підходів повинно здійснюватися комплексно, з урахуванням усіх аспектів діяльності підприємства.

Висновки. У результаті дослідження встановлено, що адаптивне управління підприємством у цифровій економіці є необхідною умовою забезпечення його конкурентоспроможності та стійкого розвитку. Виявлено, що інноваційні підходи, які базуються на використанні цифрових технологій та аналітичних інструментів, дозволяють підвищити гнучкість і ефективність управлінських процесів. Проаналізовано, що ключовими елементами адаптивного управління є цифрові платформи, аналітика великих даних, штучний інтелект, автоматизація бізнес-процесів та розвиток людського капіталу. Оцінено, що їх інтеграція забезпечує комплексний підхід до

управління та сприяє підвищенню результативності діяльності підприємства.

Обґрунтовано, що подальший розвиток підприємств повинен базуватися на впровадженні інноваційних підходів до адаптивного управління, які дозволяють ефективно реагувати на зміни зовнішнього середовища та використовувати нові можливості, що відкриває цифрова економіка. Запропоновано розглядати адаптивне управління як стратегічний ресурс підприємства, який визначає його здатність до довгострокового розвитку та формування конкурентних переваг.

Список використаних джерел:

1. Перерва І. О., Єдинак В. Ю. Стратегічне управління підприємством як основний інструмент в руках сучасного керівника. *Innovation and Sustainability*. 2022. Випуск № 3. С. 159–164. DOI: <https://doi.org/10.31649/ins.2022.3.159.164>
2. Попело О., Лисогор І. Цифровий маркетинг як інструмент виходу торговельного підприємства на міжнародні ринки. *Проблеми і перспективи економіки та управління*. 2023 № 2(34). С. 117–129. [https://doi.org/10.25140/2411-5215-2023-2\(34\)-117-129](https://doi.org/10.25140/2411-5215-2023-2(34)-117-129).
3. Рудницька О., Комаровський А. Стратегічне управління підприємством як важлива складова системи менеджменту. 2023. *Економіка та суспільство*. № (57). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-57-128>.
4. Шарапа В. Формування стратегій: теоретично-практичні аспекти. 2023. *Економіка та суспільство*. № (56). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-56-162>
5. Школенко О. Б., Терещенко Е. Ю., Сусіденко В. Т. Інтегрований підхід до підвищення економічної ефективності маркетингових стратегій підприємств торгівлі. *Бізнес-навігатор*. 2025. № 78. С. 322-328. DOI: [10.32782/business-navigator.78-53](https://doi.org/10.32782/business-navigator.78-53).